

POEZIE (práce s textem)

Jiří Žáček

_____ samotář

Stačí jen zmáčknout knoflík vypínače,
vyladit obraz, konzumovat story
bohaté na vášně i na rozpory
od stolku s kávou, pěkně z odstupu.

Kde jinde najít špetku magie,
když ve mně dávno žádná není,
kde nahý život, který vše a pění,
než pod pokličkou cizích osudů?

A žil jsem vůbec? Neviděl jsem jen
banální příběh člověka s mou tváří

_____ do pusté sluje dlouhých večerů?

1. Dopln vynechanou část nadpisu:

- a) obyčejný b) televizní c) nešťastný d) večerní

2. Dopln vynechaný verš:

- a) dnešního dne, na konci září
b) a proto budu zřejmě propuštěn
c) na obrazovce, která modře září
d) s obličejem, jenž byl uvržen

3. Básník užívá rýmového schématu:

- a) a-b-b-c b) a-a-b-b c) a-b-b-a d) a-b-a-c

4. Urči, které z následujících tvrzení platí o básni:

- a) Sledování televize patří mezi frekventované koníčky.
b) Úroveň televizních programů se stále zvyšuje.
c) Lidé dnes nemají na sledování televize čas.
d) Lidé jsou neschopni prožít aktivně vlastní život.

5. Jak se nazývá zvuková shoda slov *story* – *rozpory*?

- a) verš b) strofa c) refrén d) rým

6. Verš je:

- a) jeden řádek básně
b) zvuková shoda na konci řádků
c) střídání podobných úseků v básni
d) přenesení významu na základě vnitřní souvislosti

Antonín Sova

Ty české rybníky jsou stříbro slité,
žíhané temnem stínů pod oblaky,
vložené v luhy do zelené syté

Tu sluka steskne v rákosí blíž kraje
a kachna vodní s peřím zelenavým,
jak duhovými barvami kdy hraje,
se nese v dálce prachem slunce žhavým;

chlad s dechem puškvorců lukami stoupá
a s vůní otavy po kraji dýchá,
vzduch mírně chlazen vlnami se houpá,
a něco jako věčný stesk v tom vzdychá.

1. Vyber z následujících možností název básně:

- a) Léto b) Rybníky c) Příroda d) U řeky

2. Podle výstavby básně a jejího smyslu vyber verš, který se nejlépe hodí na vynechané místo:

- a) třpytí a blýskají se jako hvězdy
b) jsou jako krajů mírné, tiché zraky
c) jsou krásné tak, že člověk žasne
d) plavou v nich rybky velmi hbité

3. Rýmové schéma básně je:

- a) a-a-b-b b) a-b-c-b c) a-b-b-a d) a-b-a-b

4. Jedná se tedy o rým:

- a) střídavý b) obkročný c) sdružený d) volný

5. Rým je:

- a) pravidelné střídání přízvučných a nepřízvučných slabik
b) pravidelné střídání podobných slov/úseků v básni
c) zvuková shoda hlásek/slabik na konci verše
d) opakování podobných hlásek ve verši

6. Básnický obrat *chlad...stoupá a ...dýchá* je:

- a) zvukomalba b) personifikace c) pranostika d) alegorie

7. Jedná se o poezii:

- a) epickou b) lyrickou c) lyricko-epickou d) nonsensovou

ŘEŠENÍ

Jiří Žáček

Televizní samotář

Stačí jen zmáčknout knoflík vypínače,
vyladit obraz, konzumovat story
bohaté na vášně i na rozpory
od stolku s kávou, pěkně z odstupu.

Kde jinde najít špetku magie,
když ve mně dávno žádná není,
kde nahý život, který vše a pění,
než pod pokličkou cizích osudů?

A žil jsem vůbec? Neviděl jsem jen
banální příběh člověka s mou tváří
na obrazovce, která modře září,
do pusté sluje dlouhých večerů?

Řešení: 1b, 2c, 3a, 4d, 5d, 6a

Antonín Sova

Rybníky

Ty české rybníky jsou stříbro slité,
žíhané temnem stínů pod oblaky,
vložený v luhy do zelené syté
jsou jako krajů mírné, tiché zázraky.

Tu sluka steskne v rákosí blíž kraje
a kachna vodní s peřím zelenavým,
jak duhovými barvami kdy hraje,
se nese v dálce prachem slunce žhavým;

chlad s dechem puškvorců lukami stoupá
a s vůní otavy po kraji dýchá,
vzduch mírně chlazen vlnami se houpá,
a něco jako věčný stesk v tom vzdychá.

Řešení: 1b, 2b, 3d, 4a, 5c, 6b, 7b